

Onderwijsachterstandenbeleid Beekdaelen

2020 – 2023

Jonge kinderen in Beekdaelen goed van start

Beekdaelen, oktober 2020

Vooraf

Voor u ligt de nota Onderwijsachterstandenbeleid Beekdaelen voor de periode 2020 -2023. Hierin wordt het beleid omschreven dat de gemeente Beekdaelen de komende jaren wil voeren om onderwijsachterstanden bij jonge kinderen op een effectieve en efficiënte manier te bestrijden. Met het formuleren van dit beleid wordt niet alleen de noodzakelijke harmonisatie van het onderwijsachterstandenbeleid in Beekdaelen gerealiseerd, maar wordt ook een intensiveringsslag gemaakt waardoor zoveel mogelijk jonge kinderen in onze nieuwe gemeente een zo goed mogelijke start kunnen maken in hun schoolcarrière (en daarmee in hun verdere leven!).

Vanuit het Rijk worden sinds 2019 meer middelen voor onderwijsachterstandenbeleid (OAB) beschikbaar gesteld. Dat gebeurt mede omdat er hogere (kwaliteits)eisen worden gesteld aan de manier waarop onderwijsachterstanden in de gemeenten moeten worden aangepakt. Tegelijkertijd worden de landelijk beschikbare financiële middelen op basis van nieuwe criteria onder de gemeenten verdeeld. Onder de streep betekent dat voor Beekdaelen, dat de gemeente een grotere financiële bijdrage ontvangt.

Beekdaelen wil dit geld uiteraard zo slim en duurzaam mogelijk inzetten. De gemeente heeft daarom samen met enkele andere gemeenten in de regio Parkstad -die ook hun onderwijsachterstandenbeleid wilden actualiseren- gekeken welke verbeteringen gerealiseerd kunnen worden en hoe de gemeenten elkaar daarbij kunnen helpen en versterken. De gemeenten willen allemaal voldoen aan de aangescherpte eisen, het fundament onder hun lokale onderwijsachterstandenbeleid versterken, kunnen benchmarken en optimaal gebruik maken van de ervaringen die binnen en buiten de eigen gemeentegrenzen worden opgedaan. Zo leggen zij elk een stevige basis om het lokale onderwijsachterstandenbeleid de komende jaren vanuit een breed perspectief te kunnen doorontwikkelen.

Bij het formuleren van (nieuwe) beleidsdoelen en manieren om die te bereiken is samengewerkt met kindpartners die het onderwijsachterstandenbeleid uitvoeren, te weten basisscholen en voorschoolse voorzieningen. Al werkende is zo een nota ontstaan die niet de klassieke lijnen van een beleidsplan volgt, maar eentje die nadrukkelijk is opgebouwd vanuit de inhoud: de doelen en resultaatafspraken die we samen onderschrijven vormen de rode draad in het stuk. De historie, kaders en rollen van iedereen die bij het bestrijden van onderwijsachterstanden betrokken zijn worden als afgeleide daarvan beschreven.

De rode draad:

In 2020-2023 richt het onderwijsachterstandenbeleid in Beekdaelen zich op:

- 1. een groot bereik van de doelgroepkinderen,** zie hoofdstuk 2;
- 2. een grote ouderbetrokkenheid/ouderparticipatie,** zie hoofdstuk 3;
- 3. een stabiele ontwikkeling van het jonge kind.** In de hoofdstukken 4 en 5 beschrijven we de afspraken over de beoogde resultaten/kwaliteit van het aanbod en de aanpak rond de doorgaande lijn en zorg die hiertoe moet bijdragen

In elk hoofdstuk formuleren we de doelen en/of resultaatafspraken die gemeente en kindpartners zich stellen en benoemen we op welke manier we in Beekdaelen praktisch te werk zal gaan om de gestelde doelen te behalen. Waar nodig wordt daarbij uiteraard ook een verband gelegd met andere relevante lokale beleidsdoelen en -structuren, zoals zaken die te maken hebben met het preventief jeugdbeleid (trendbreuk gezondheid jeugdigen) en het breed georiënteerde onderwijsbeleid (LEA) dat in Beekdaelen wordt uitgezet.

In hoofdstuk 6 staat hoe de gemeente Beekdaelen bijdraagt aan de aanpak van onderwijsachterstanden (voorzieningen en wettelijke taak) om in hoofdstuk 7 af te sluiten met een beschrijving van de afstemming/ coördinatie en het financieel kader dat van toepassing is.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Bereik doelgroep	6
2.1 Doelstelling	6
2.2 Doelgroep: doelgroepdefinitie en criteria onderwijsachterstand	6
2.3 Toeleiding naar VVE-aanbod	8
2.4 Hoe realiseren we de doelstelling in Beekdaelen	9
3. Ouderbetrokkenheid	10
3.1 Doelstelling	
3.2 Waarom investeren in ouderbetrokkenheid	10
3.3 Aanpak ouderbetrokkenheid	10
3.4 Hoe realiseren we de doelstelling in Beekdaelen	11
4. Resultaten en kwaliteit	12
4.1 Kwantitatieve doelen en resultaten	12
incl. Hoe realiseren we deze in Beekdaelen	
4.2 Kwalitatieve doelen en resultaten	15
incl. Hoe realiseren we deze in Beekdaelen	
4.3 Samen werken aan resultaten en kwaliteit	16
4.4 Samen bewaken van de kwaliteit	18
5. Doorgaande lijn & zorg	19
5.1 Vormgeving doorgaande lijn	19
5.2 Afspraken over overdracht van kindgegevens van voor- naar vroegschool	19
5.3 Afspraken over het koppeloverleg	20
5.4 Afspraken over (externe) zorg	20
5.5 Afspraken over integraal VVE-programma	21
6. Gemeentelijk aandeel in beleid	22
6.1 VVE-locaties in Beekdaelen	22
6.2 Het plaatsen van kinderen op VVE-locaties	23
6.3 Samenstelling van de doelgroep in Beekdaelen	23
6.4 Hoe pakt Beekdaelen zijn wettelijke taak op	24
7. Afstemming, verantwoording en financiën	27
7.1 Overlegstructuur met stakeholders	27
7.2 VVE-coördinatie op gemeentelijk niveau	27
7.3 Financieel kader	28
7.4 Subsidie(regeling) VVE	28
 Bijlagen	 31
Eindnoten	34

1 Inleiding

In de Wet op het Primair Onderwijs (artikel 165 e.v.) staan regels omtrent de aanpak van onderwijsachterstanden. Er is sprake van onderwijsachterstand als kinderen op school slechter presenteren dan ze in andere omstandigheden zouden kunnen. Zowel gemeenten als schoolbesturen voor primair onderwijs krijgen van het Rijk middelen voor de bestrijding van onderwijsachterstanden. Schoolbesturen zetten de middelen (al dan niet via specifieke budgetten voor de bij hen aangesloten scholen) in voor de bestrijding van achterstanden bij kinderen die al naar school gaan (te beginnen bij de kleuters / de vroegschool). De gemeenten besteden de middelen primair aan het voorkomen en terugdringen van onderwijsachterstanden in de voorschoolse periode (peuters). Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) vraagt om een intensieve samenwerking tussen gemeenten, lokale organisaties in de kinder- en peuteropvang, het onderwijs, de jeugdgezondheidszorg en eventueel andere partners.

De opdracht van de gemeenten is vastgelegd in de Wet Primair Onderwijs, artikel 167.1. Deze opdracht houdt concreet in dat gemeenten ervoor dienen te zorgen dat:

- zoveel mogelijk kinderen deelnemen aan voorschoolse educatie;
- bepaald wordt welke kinderen een risico op onderwijsachterstand lopen en in aanmerking komen voor voorschoolse educatie (doelgroepkinderen);
- er afspraken worden gemaakt over hoe deze kinderen worden toegeleid naar voor- en vroegschoolse educatie;
- er een doorgaande leerlijn van voorschool naar vroegschool gerealiseerd wordt;
- er afspraken worden gemaakt over de resultaten van vroegschoolse educatie.

De doelstellingen van de gemeente Beekdaelen op het gebied van het vergroten van het bereik doelgroeppeuters, het versterken van ouderbetrokkenheid en het realiseren van een passend en doorgaand aanbod aan kinderen met (risico op) onderwijsachterstand hebben een plek gekregen in het voorliggende beleidsplan. Dit is tot stand gekomen in samenwerking met omliggende gemeenten (i.c. gemeenten in Parkstad), de lokale VVE kinder- en peuteropvangaanbieders, het basisonderwijs en de jeugdgezondheidszorg. Er is daarbij rekening gehouden met ieders unieke uitgangssituatie.

Door het beleidsvormingsproces samen met omliggende gemeenten aan te vliegen hebben de gemeenten elkaar kunnen helpen bij het vormgeven van een uitdagend en doelgeoriënteerd beleid dat voldoet aan de verplichtingen in het kader van de Wet op het Primair Onderwijs. Ook hebben zij op deze manier een gezamenlijk kader ontwikkeld voor a) overleg met kindpartners en b) de jaarlijkse verantwoording naar de Inspectie over het gevoerde beleid. Wel zo efficiënt!

Voor kindpartners betekent werken binnen een beleidskader dat regionaal is afgestemd dat zij vanuit een eenduidige basis lokale afspraken kunnen maken met de diverse gemeenten. Vooral handig als organisaties met meer dan één gemeente te maken hebben

De gemeenten komen ook de komende tijd periodiek bij elkaar voor ambtelijk overleg inzake OAB/VVE. Naast aandacht voor actuele ontwikkelingen en nieuwe initiatieven, zal er -na de vaststelling van de lokale OAB-nota's in de diverse gemeenten- ook jaarlijks een evaluatie plaatsvinden betreffende de doelstellingen, resultaatafspraken en het gevoerde beleid. De lokale resultaten (vastgelegd in een gemeentelijke rapportages) worden afgezet tegen de regionale; daar waar ontwikkelingen in positieve of negatieve zin afwijken, hebben we een interessant bespreekpunt te pakken. De evaluatie zal uiteraard in belangrijke mate leunen op

de ervaringen en het oordeel van de lokale kindpartners die iedere gemeente individueel zal ophalen. Daar waar nodig leidt de evaluatie tot het opstellen en uitvoeren van verbeterplannen. Daar waar de gestelde doelen bereikt zijn voor het einde van de looptijd van dit beleidsplan, kunnen zij naar boven worden bijgesteld.

De in dit beleidsplan opgenomen doelen zijn ambitieus maar realistisch te noemen. We gaan er als gemeente en regio dan ook van uit dat aan het einde van deze beleidsperiode er grote stappen zijn gezet in het bereiken van de doelen en resultaatafspraken.

Geslaagd onderwijsachterstandenbeleid zal op zijn beurt bijdragen aan de bredere doelstelling van onze gemeente om a) onze kinderen te helpen een gezonde en kansrijke toekomst op te bouwen en b) daarmee een bijdrage te leveren aan een duurzaam veerkrachtige samenleving (niet voor niets de centrale doelstelling van het door alle Zuid-Limburgse gemeenten gedragen programma Trendbreuk!).

Zulk onderwijsachterstandenbeleid helpt de gemeente ook bij het bereiken van minstens 4 van de 17 Global Goals waarvoor de gemeente Beekdaelen zich sterk maakt, denk aan de goals 10 (ongelijkheid verminderen), 4 (goed onderwijs voor iedereen), 3 (goede gezondheid en welzijn) en als het goed is op termijn ook goal 1 (armoede verminderen).

2. Bereik doelgroep

2.1 Doelstelling

Om onderwijsachterstanden in de ontwikkeling van een kind zoveel mogelijk te voorkomen, is het van belang dat risicofactoren op tijd worden opgemerkt en dat een eventuele achterstand zo spoedig mogelijk wordt weggewerkt. Wetenschappelijk onderzoek toont het belang aan van dit vroegtijdig opsporen en aanpakken van achterstand bij jonge kinderen. Investeren in de eerste levensjaren van een kind door o.a. het inzetten van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) heeft een positieve weerslag op diens latere schoolprestaties en kansen in het leven.

We streven er naar dat aan het einde van de beleidsperiode 2020-2023 een substantieel deel van de peuters die voor een VVE-indicatie in aanmerking komen (dit noemen wij de doelgroepeuters) daadwerkelijk deelneemt aan voorschoolse educatie. Om dit te bereiken wordt van gemeente, jeugdgezondheidszorg, voorscholen en eventuele andere partners rond het kind een continue inspanning verwacht om de doelgroep te bereiken en te behouden.

Resultaatafspraak/doelstelling 1:

Bereik

Er is sprake van een bereik van minimaal 85% van de doelgroepeuters, waarbij op wijk- of kernniveau niet achteruit wordt gegaan in percentage ten opzichte van het voorgaande jaar (peildatum 1 januari).¹

Beoogde voortgang

	2019	2020	2021	2022	2023
Parkstad ²	onbekend	>	>	>	85%
Beekdaelen ³	50%	Doel 55%	Doel 65%	Doel 75%	Doel 85%

Kinderen met een VVE-indicatie komen niet allemaal op een VVE-plek terecht. Dit heeft diverse oorzaken. Voor Beekdaelen noteren we: verhuizing, werkende ouders kiezen voor kinderdagopvang vanwege de ruime openingstijden, er is geen VVE-locatie in de buurt, kinderen worden vanwege problematiek geplaatst op een MKD, KD+ of kinderen maken gebruik van voorzieningen in Duitsland. Er blijft dan nog een groep ouders over die om hen moverende redenen afzien van het aanmelden van hun kind; deze ouders worden (bij herhaling) benaderd vanuit het werkveld.

2.2 Doelgroep; doelgroepdefinitie en criteria onderwijsachterstand

Het aantal kinderen in Parkstad dat het risico loopt op een onderwijsachterstand is significant hoger⁴ dan gemiddeld door de economische en sociaal-emotionele problematiek die in deze regio aanzienlijk is. Hierbij moet worden opgemerkt, dat er wel verschil is tussen de gemeenten met een meer stedelijk profiel en de overige gemeenten. Dit verschil in percentage doelgroepeuters neemt niet weg dat alle gemeenten streven naar vroegtijdige signalering en aanpak van dreigende achterstand of mogelijke risico's. Zo ook Beekdaelen; om zoveel mogelijk kinderen te bereiken die een risico lopen op achterstand en deze met een aanbod aan voor- en vroegschoolse educatie (VVE) betere kansen en een aantrekkelijker perspectief te kunnen bieden, kozen de voormalige gemeenten Onderbanken, Nuth en Schinnen altijd al voor een brede doelgroepdefinitie. Die blijven we de komende jaren gebruiken, net als de andere gemeenten in onze regio. Onze doelgroepdefiniëring wijkt daarmee af van de door het rijk

gehanteerde CBS-indicator. Deze laatste gaat alleen uit van het opleidingsniveau van de ouders, het gemiddelde opleidingsniveau van de moeders op de school, het land van herkomst van de ouders, de verblijfsduur van de moeder in Nederland en of gezinnen gebruik maken van een schuldsanering. Onze definitie sluit hier op aan maar is meer op de lokale en regionale situatie toegespitst en biedt meer diepgang dan de CBS-definitie.

Onder doelgroeppeuters verstaan we:

- Peuters waarvan de ouders laag zijn opgeleid.
- Peuters waarbij sprake is van een complexe thuissituatie.
- Peuters met een taalachterstand of met het risico een taalachterstand te ontwikkelen.
- Peuters met een algehele achterstand of een risico een algehele achterstand te ontwikkelen op cognitief gebied, sociaal-emotioneel gebied en/of motorisch gebied

Er sprake van een (risico op een) achterstand wanneer een kind zich niet ontwikkelt conform zijn leeftijd, wanneer de ontwikkeling vertraagt of wanneer er factoren in de omgeving van het kind aanwezig zijn die de ontwikkeling mogelijk kunnen belemmeren. De Jeugdgezondheidszorg/jeugdarts (bekend als 'consultatiebureau') ziet nagenoeg alle jonge kinderen en kan in voorkomende gevallen een indicatie afgeven voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). De jeugdarts gebruikt hiervoor een samen met de gemeenten opgestelde lijst met criteria (zie bijlage 1). Het afgeven van een VVE-indicatie vindt bij voorkeur plaats rond een leeftijd van 14 maanden. Maar ook wanneer een peuter al in de peuter- of kinderopvang geplaatst is, kan er nog een indicatie worden afgegeven. De peuter wordt dan door de jeugdarts gezien op verzoek van de peuter- of kinderopvang, de ouder(s), de huisarts of een andere verwijzer (denk bijv. aan een logopedist). Ook kan het voorkomen dat tijdens een regulier bezoek aan het consultatiebureau signalen worden opgemerkt die een indicatie voor VVE rechtvaardigen. Het streven is om de indicatie voor VVE zo vroeg mogelijk af te geven zodat er zo optimaal mogelijk geprofiteerd kan worden van de duur van het aanbod. In Beekdaelen kunnen kinderen vanaf hun tweede verjaardag instromen op een VVE-plek (sinds 1-8-2020 wettelijk verplicht vanaf 2,5 jaar).

VVE-criteria

De gemeenten hebben in overleg met de jeugdgezondheidszorg een lijst opgesteld, waarbij de criteria zoals gehanteerd door het Rijk zijn meegenomen. De criteria worden op gezette tijden samen tegen het licht gehouden. Ze kunnen dan bijvoorbeeld worden aangepast naar aanleiding van nieuwe afspraken die de gemeenten met onderwijs en kindpartners maken.

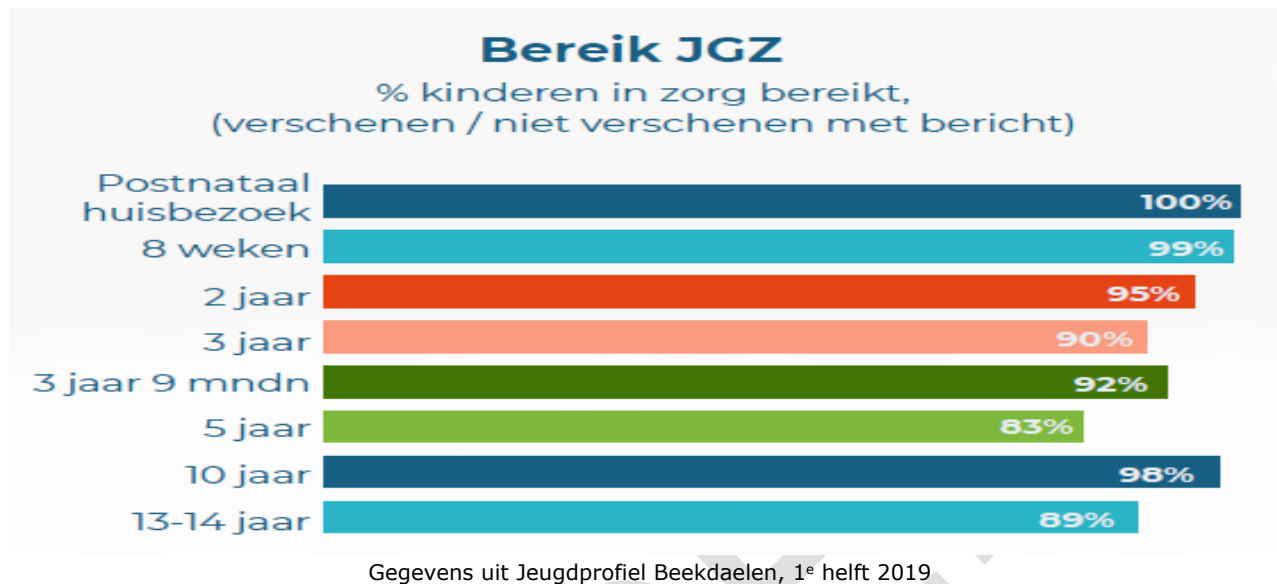
Naast taalachterstand zijn criteria om een VVE-indicatie af te geven:

- (sociaal-) medisch; is het kind bijvoorbeeld te vroeg geboren?
- (sociaal-) economisch; is er in het gezin bijvoorbeeld sprake van schuldhulpverlening?
- (sociaal-) cultureel; betreft het bijvoorbeeld een kind van niet-Nederlandse ouders?
- (sociaal-) emotioneel; is er bijvoorbeeld sprake van een ontwikkelingsachterstand bij het kind, bijvoorbeeld op het gebied van spraak?

2.3 Toeleiding naar VVE-aanbod

De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) Zuid-Limburg vervult een belangrijke rol bij de toeleiding naar de voorschool. Vrijwel alle kinderen passeren het consultatiebureau. Bovendien is het een basistaak van de JGZ om actief spraak- en taalachterstanden bij jonge kinderen op te sporen.

De Jeugdgezondheidszorg bereikt een zeer grote groep kinderen in Beekdaelen:

Belangrijk bij het signaleren van de taalachterstand is dat de JGZ de oorzaak van de (taal)achterstand in beeld brengt. Dit kan ontstaan door onvoldoende taalaanbod uit de omgeving, maar ook door een (taal)ontwikkelingsstoornis bij het kind. JGZ zal bij het bepalen van de doelgroepkinderen steeds kijken naar het kind, zijn/haar ouders en de bredere opvoedingscontext. Soms is een VVE-indicatie een goede oplossing voor een kind, maar soms kan een ander (zorg)traject meer op zijn plaats zijn.

Indien er ernstige zorgen zijn over de ontwikkeling van het kind, zal met partners binnen de zorgstructuur in Beekdaelen bekeken worden welke interventies mogelijk zijn. Uiteraard wordt hier maatwerk geboden. JGZ kan het kind ook doorverwijzen voor verdere diagnostiek zoals naar Adelante taal en communicatie, Kentalis voor taalontwikkelingsstoornis of naar integrale vroeghulp. De doorverwijzing gaat altijd in overleg met de ouders.

In de contactmomenten van JGZ worden ouders gestimuleerd om hun kind te laten deelnemen aan een peuterprogramma of -als dit van toepassing is- het VVE-programma. Goede voorlichting aan ouders is hierbij belangrijk. Hiertoe is een VVE-folder gemaakt.

Na de doorverwijzing bewaken de JGZ en de VVE-aanbieder of het kind ook daadwerkelijk wordt ingeschreven. Er zijn afspraken met ouders, VVE-aanbieders en JGZ om peuters met een VVE-indicatie met voorrang te plaatsen. Ouders zijn niet verplicht om na een indicatie hun kind te laten deelnemen aan voorschoolse educatie. In enkele gevallen komt het voor dat ouders van peuters die in de doelgroep vallen, ondanks alle inzet van JGZ, besluiten om geen gebruik te maken van een peuterprogramma of VVE-programma.

De gemeente onderhoudt –in overleg met de VVE-aanbieders- contact met de JGZ over het toepassen van de overeengekomen indicatiecriteria en de inzet die wordt gepleegd om ouders in voorkomende gevallen te motiveren/ondersteunen om hun kind (alsnog) deel te laten nemen aan VVE.

2.4 Hoe realiseren we de doelstelling?

Om het beoogde doel (85% bereik in 2023) te realiseren worden in Beekdaelen de volgende zaken ondernomen:

- De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) indiceert de peuters als zij signaleren dat er sprake is van een (risico op) onderwijsachterstanden. Indien de ouders akkoord zijn, worden de gegevens van het kind doorgegeven aan de aanbieder van VVE, die de ouders benadert om het kind te plaatsen op de peuteropvang (vanaf 2 jaar).
- De indicering door JGZ vindt op een zo vroeg mogelijke leeftijd plaats (vanaf 14 maanden). Van belang is een goede registratie van zowel de peuters die een indicatie hebben gekregen als de daadwerkelijke inschrijvingen op een locatie in de VVE-monitor.
- Als kinderen geen gebruik blijken te maken van VVE moet duidelijk zijn wie contact opneemt met de ouders om hen hier toch toe te bewegen (JGZ en/of VVE-aanbieder). Hierover worden in onze gemeente sluitende afspraken gemaakt.
- De gemeente agendeert het bereik van de doelgroep in het lokale VVE-netwerk; daar sparren kindpartners betrokken bij VVE over uitvoering, projecten en beleid inzake VVE. Dit is dé plek om samen verbetervoorstellen m.b.t. het bereik op te stellen.
- Om het bereik te vergroten zal de gemeente Beekdaelen inzetten op:
 - een goed verspreid aanbod van VVE in de diverse kernen
 - het invoeren van kindvolgende financiering VVE waardoor ook in de kinderdagopvang VVE kan worden geboden
 - het gemeentebreed uitrollen / gelijktrekken van logopedische screening en preventieve interventie (taal- en spraakproblemen)

3. Ouderbetrokkenheid

3.1 Doelstelling

Ouderbetrokkenheid is erg belangrijk als het gaat om het stimuleren en borgen van de vooruitgang in de ontwikkeling die we (VVE-)peuters graag zien maken. Onder ouderbetrokkenheid verstaan we de (actieve) deelname van ouders aan activiteiten, georganiseerd door de voor- of vroegschool, met als doel om de interactie en communicatie tussen ouder en kind te stimuleren en educatie te ondersteunen.

Onder een activiteit worden alle activiteiten verstaan die bijdragen aan de interactie, communicatie en educatie tussen ouder en kind. Denk daarbij aan VVE-Thuis bijeenkomsten, thema-activiteiten op de peuteropvang, uitstapjes, etc.

De grootste uitdaging rond het bevorderen van ouderbetrokkenheid is om met de extra activiteiten niet alleen de ouders te bereiken die toch al actief in de weer zijn met ontwikkelingsgerichte interactie, communicatie en educatie, maar juist de ouders voor wie hier nog een wereld te winnen valt; deze zijn vaak het moeilijkst te bereiken. Dit zien we niet alleen in Beekdaelen, maar ook landelijk.

Resultaatafspraak / doelstelling 2: Ouderbetrokkenheid

50 % van de doelgroepouders neemt minimaal twee keer per jaar deel aan een activiteit.

De aanbieders van peuteropvang/VVE en de basisscholen geven jaarlijks inzicht aan de gemeente over de behaalde resultaten (gegevens uit de eigen monitor- en volgsystemen).

3.2 Waarom investeren in ouderbetrokkenheid

Ouders hebben een belangrijke invloed op de ontwikkeling van hun kind. Een positieve en gezonde interactie met het kind, waarbij vertrouwen centraal staat, is daarbij van wezenlijk belang. De sociale interactie tussen het kind en zijn ouders/ opvoeders heeft veel invloed op de ontwikkeling van het kind, en gaat veel verder dan alleen de taalontwikkeling. Hier wordt immers de basis gelegd voor het vertrouwen van het kind in zichzelf en anderen. Het is daarom belangrijk om ouders al vroeg te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind en hen, daar waar nodig, te helpen om de omgeving van het kind zo stimulerend en ondersteunend mogelijk in te richten.

Het is van belang dat ouders de meerwaarde inzien/ervaren van partnerschap tussen peuter- en kinderopvang, scholen en ouders en dat dit de ontwikkeling van hun kind ten goede komt. Met partnerschap bedoelen we dat ouders en (voor)school als gelijkwaardige partners met elkaar optrekken, met als gemeenschappelijk doel het optimaliseren van de ontwikkeling van hun kind.

3.3 Aanpak ouderbetrokkenheid

Het bevorderen van ouderbetrokkenheid maakt deel uit van de regulier opdracht van de aanbieders van VVE. Zij zetten daar ook actief op in. De deelname van ouders aan de activiteiten wordt in het peutervolgsysteem geregistreerd.

Daar bovenop heeft het versterken van ouderbetrokkenheid de afgelopen jaren ook aandacht gekregen in de vorm van:

VVE Thuis: Pedagogisch medewerkers zijn getraind in de methode VVE Thuis. Bij VVE Thuis leren ouders, met gestructureerde materialen, hun kind te ondersteunen en spelenderwijs te stimuleren. In het werkgebied Schinnen was de animo voor VVE-Thuis uiteindelijk te gering om er structureel mee door te gaan, in Nuth en Onderbanken wordt VVE-thuis wel nog ingezet.

Kwaliteitsthema ouderbetrokkenheid: Ouderbetrokkenheid is in 2018/2019 één van de geprioriteerde thema's geweest waar het VVE-overleg Schinnen concrete actiepunten voor heeft ontwikkeld en waar de peuteropvang/kinderopvang zich extra voor heeft ingezet. Het onderling uitwisselen van kennis en ervaringen (ook tussen de diverse VVE locaties binnen de gemeente) heeft een boost gegeven aan het werken aan ouderbetrokkenheid. Successen van anderen stimuleren om vol te houden.

3.4 Hoe realiseren we de doelstelling?

Om het beoogde doel (50% doelgroepouders neemt minimaal twee keer per jaar deel aan een activiteit) te bereiken worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Actieve benadering doelgroepouders door aanbieders VVE
De peuter- en kinderopvang kent -net als de scholen- de ouders en hun kinderen en kan het beste inschatten welk soort activiteiten het meest aansluiten op de populatie van de betreffende locatie. Daarbij is het van belang dat er een actieve benadering naar de ouders toe is (vanuit alle partners), waarbij oog is voor de interesse en behoeften van de ouders, hun mogelijkheden en onmogelijkheden, eventuele laaggeletterdheid/ taalproblematiek en de daarbij behorende passende communicatie.
- Het delen van kennis
Het is van belang om na iedere activiteit te evalueren waarom ouders wel/niet geweest zijn. Dit om in beeld te krijgen wat hierbij goed werkt en wat minder effect heeft. De ervaringen die worden opgedaan worden gedeeld in het nieuwe VVE-netwerk dat in Beekdaelen is gestart (overleg van intern begeleiders van scholen, teamleiders en managers uit de peuter- en kinderopvang, jeugdverpleegkundige van de JGZ)
- Het delen van successen (podium geven).
Tussen professionals, maar zeker ook met ouders. Dit kan een belangrijke stimulerende factor zijn. Social media zijn een (vaker) in te zetten kanaal hiervoor.
- Onderzoeken of het wenselijk/haalbaar is om VVE Thuis (of een andere methode om inhoud te geven aan op educatieve doelen gerichte ouderbetrokkenheid) weer breder uit te rollen in Beekdaelen. De peuteropvang/ groep 1-2 kunnen met ook hun eigen methodiek/ thema's ouderactiviteiten opzetten vergelijkbaar met VVE Thuis. Het gaat erom ouders mee te laten doen met activiteiten die de ontwikkeling van de kinderen stimuleren.
- De rol van de gemeente is een stimulerende en faciliterende. Denk aan organiseren van het VVE-netwerk, bijdragen aan communicatie naar ouders en het leggen van verbindingen met bijvoorbeeld vrijwilligers of bibliotheken. De gemeente stimuleert dat voor- en vroegscholen ouderbetrokkenheid in hun (werk)plannen opnemen.

4. Resultaten en kwaliteit

Naast de hierboven geformuleerde doelstellingen voor wat betreft versterken van bereik en ouderbetrokkenheid bij de voorscholen, zijn er ook afspraken gemaakt met de voor- en vroegscholen over de in de planperiode te behalen resultaten en kwaliteit van het VVE-aanbod. De gemeente is verplicht om dit soort afspraken te maken met het basisonderwijs en ook om hierover op bestuurlijk niveau jaarlijks in gesprek te gaan met zowel het basisonderwijs als de kinderopvang (zie de wet PO, o.a. art. 167 en 167a).

De hier beschreven doelen en resultaatafspraken geven vooral in hun onderlinge samenhang inzicht in de kwaliteit van het aanbod: er ontstaat inzicht in trends (3,5,6,7,8). En door de resultaten van zowel VVE- als niet VVE-kinderen in kaart te brengen worden externe omstandigheden meegewogen.

4.1. Kwantitatieve doelen en resultaatafspraken in chronologische volgorde

Resultaatafspraak / doelstelling 3:

Groei peuters

Minimaal 70% van alle peuters (meetmoment 3 ¾ jaar oud) ontwikkelt zich volgens de voor die leeftijd geldende norm.⁵ De vooruitgang van peuters met een VVE-indicatie is in beeld en vertoont een inhaalslag (als dat nodig is).

De aanbieders van peuteropvang/VVE geven jaarlijks inzicht aan de gemeente over de behaalde resultaten.

De peuteropvangorganisaties gebruiken ieder hun eigen kindvolgsysteem. De observaties die zij doen (resultaten ten aanzien van de ontwikkeling van taal, rekenen, sociaal-emotioneel en motoriek van alle peuters incl. VVE-peuters) leggen zij sinds enige tijd systematisch vast in één in Beekdaelen gebruikte peutermonitor (Markfina). Daarmee worden de resultaten van de diverse peuteropvangorganisaties onderling vergelijkbaar. Vanaf het verslagjaar 2020 zullen de resultaten uit de monitor op gemeenteniveau gerapporteerd worden. Het verschil in relatieve groei tussen VVE- en niet VVE-geïndiceerde peuters wordt in die rapportage in tabellen weergegeven.

Hoe realiseren we de doelstelling?

- De aanbieders van voorschoolse opvang in Beekdaelen wisselen resultaten en ervaringen uit en bespreken ideeën/methoden/werkwijzen die ertoe kunnen bijdragen de taal- en ontwikkelingsgroei van peuters te bevorderen. Dit kan zowel binnen als buiten het door de gemeente georganiseerde VVE-netwerk plaatsvinden. Er kunnen zo nodig afspraken gemaakt worden over verbetertrajecten en/of gezamenlijke externe kennisverwerving.
- De concreet te nemen stappen zijn afhankelijk van de resultaten die behaald worden en de behoeften die daaruit voortvloeien.
- Met nieuwe aanbieders van VVE (bijvoorbeeld de kinderdagopvang) zullen afspraken worden gemaakt over het aanleveren van de benodigde gegevens van kinderen met een VVE-indicatie, zodat ook deze kinderen in de resultaatoverzichten meegenomen kunnen worden.

Resultaatafspraak / doelstelling 4:**Warme overdracht**

100% van de doelgroeppeuters krijgt een warme overdracht volgens de regio geldende afspraken (zie bijlage 2) voorafgaand aan de overstap naar de basisschool, waarbij de daarvoor geldende afspraken worden nageleefd.⁶

Nagenoeg alle doelgroepkinderen in Beekdaelen die gebruik maken van VVE worden warm overgedragen naar de gekoppelde basisschool (wanneer tenminste definitief voor deze school gekozen wordt). Gegevens over de warme overdracht worden (voortaan) geregistreerd in de peutermonitor.

Tot noch toe werd het formulier dat in Parkstad is ontwikkeld voor de overdracht nog niet gebruikt in het gebied Schinnen; dit gaat voortaan wel gebeuren.

Hoe realiseren we de doelstelling?

- Alle VVE-locaties passen de eerder al in Onderbanken en Nuth gemaakte afspraken met betrekking tot de warme overdracht en het overdrachtsformulier toe.
- Tevens is het knooppunt van zorg (zie 5.4) op alle locaties geïmplementeerd en zijn er korte lijnen met de partners die zitting nemen in het knooppunt.

Resultaatafspraak / doelstelling 5 en 6:**Groei Kleuters**

Minimaal 70% van de kleuters (meetmoment 5 jaar oud en eind groep 2) ontwikkelt zich volgens de voor die leeftijd geldende norm op de gebieden taal/rekenen/sociaal-emotioneel.⁷ De groei van kleuters met een VVE-indicatie is in beeld.

De benodigde gegevens worden op schoolniveau uit het registratie-/leerlingvolgsysteem gehaald en jaarlijks aangeleverd bij de gemeente. De rapportage die de gemeente op basis van deze gegevens opstelt biedt aanknopingspunten aan de VVE-partners in Beekdaelen om lokale trends en aandachtspunten samen te bespreken.

Hoe realiseren we de doelstelling?

- De (IB-ers van de) basisscholen in Beekdaelen wisselen resultaten en ervaringen uit en bespreken ideeën/methoden/werkwijzen die ertoe kunnen bijdragen de taal- en ontwikkelingsgroei van kleuters te bevorderen. Dit kan zowel binnen als buiten het door de gemeente georganiseerde VVE-netwerk plaatsvinden. Er kunnen zo nodig afspraken gemaakt worden over verbetertrajecten en/of gezamenlijke externe kennisverwerving.
- De concreet te nemen stappen zijn afhankelijk van de resultaten die behaald worden en de behoeften die daaruit voortvloeien.

Resultaatafspraak / doelstelling 7:**Extra groei kinderen met achterstand**

Van de peuters en kleuters die zich tijdens de meetmomenten langzamer ontwikkelen dan de voor hun leeftijd geldende norm op de gebieden taal/rekenen/sociaal-emotioneel, laat 2/3 deel een grotere groei dan gemiddeld zien tijdens het volgende meetmoment.⁸

De benodigde gegevens worden op schoolniveau uit het registratie-/leerlingvolgsysteem gehaald en jaarlijks aangeleverd bij de gemeente. De rapportage die de gemeente op basis van deze gegevens opstelt biedt aanknopingspunten aan de VVE-partners in Beekdaelen om lokale trends en aandachtspunten samen te bespreken.

Hoe realiseren we de doelstelling?

- De peuteropvang en basisscholen in Beekdaelen bevorderen de ontwikkeling van het kind met geschikte methodieken
- We bundelen krachten en omarmen innovaties die de relatieve groei van VVE-geïndiceerde kinderen versterken. De kindpartners bespreken en onderzoeken hiertoe de in kaart gebrachte effecten van VVE, wisselen good practices uit en gaan zo nodig op zoek naar goede voorbeelden elders in het land (deskundigheidsbevordering).
- Waar nodig worden verbetertrajecten geïnitieerd.

Resultaatafspraak / doelstelling 8:**Zoveel mogelijk groep 3 leerlingen op niveau**

Minimaal 70% van alle leerlingen in groep 3 behaalt een toetsresultaat op het gebied van taal dat overeenkomt met de norm van het door de school gebruikte leerlingvolgsysteem (bijvoorbeeld III- score of hoger op Cito Woordenschat, afnamemoment M3.). De resultaten van kleuters met een VVE-indicatie zijn in beeld en ook deze groep behaalt de 70% score.

De benodigde gegevens worden op schoolniveau uit het registratie-/leerlingvolgsysteem gehaald en jaarlijks aangeleverd bij de gemeente. De rapportage die de gemeente op basis van deze gegevens opstelt biedt aanknopingspunten aan de VVE-partners in Beekdaelen om de lokale trend en aandachtspunten samen te bespreken.

Hoe realiseren we de doelstelling?

- We bekijken samen met de pedagogisch medewerkers en leerkrachten wat er tot de mogelijkheden behoort. Gedacht kan worden aan:
 - extra inzet van een woordenschatmethodiek (bijv. Verhallen) mocht het huidige aanbod ontoereikend zijn.
 - het ter ondersteuning inzetten van preventieve logopedie

4.2.

Kwalitatieve doelen en resultaten:

Resultaatafspraak / doelstelling 9:

Gezamenlijke activiteiten koppel

Per kalenderjaar worden er minimaal 3 gezamenlijke activiteiten georganiseerd door het koppel peuter-/ kinderopvang en de basisschool.⁹

Over deze doelstelling vindt terugkoppeling plaats naar het VVE-netwerk. We rapporteren hier het % koppels dat de doelstelling gehaald heeft.

Hoe realiseren we de doelstelling?

De gekoppelde voor- en vroegscholen voeren regelmatig met elkaar een koppeloverleg. Als onderdeel van dit overleg worden aan het begin van het nieuwe schooljaar 3 activiteiten gepland die gezamenlijk georganiseerd en uitgevoerd kunnen worden gedurende het schooljaar.

Resultaatafspraak / doelstelling 10:

Gezamenlijk thema in koppel

Per kalenderjaar wordt er minimaal 1 gezamenlijk thema uitgevoerd binnen koppel peuter-/ kinderopvang en de basisschool.¹⁰

Over deze doelstelling vindt terugkoppeling plaats naar het VVE-netwerk. We rapporteren hier het % koppels dat de doelstelling gehaald heeft.

Hoe realiseren we de doelstelling?

De gekoppelde voor- en vroegscholen voeren regelmatig met elkaar een koppeloverleg. Als onderdeel van dit overleg wordt aan het begin van het nieuwe schooljaar 1 thema uitgezocht dat zowel de kinderopvang als de vroegschool qua planning overlappend aanbiedt. Wanneer er geen thema is dat hieraan voldoet kan ervoor gekozen worden om zelf samen een thema te schrijven.

4.3 Samen werken aan resultaten en kwaliteit

Het realiseren van de resultaatafspraken gebeurt in nauwe samenwerking tussen de partners in het werkveld: de peuter- en kinderopvang, het onderwijs, jeugdgezondheidszorg en eventuele andere partijen (zorg en welzijn). Elk van deze partijen neemt daarbij ook de belangen/mening van ouders/verzorgers en kinderen mee. We gaan ervan uit dat iedere partner zijn eigen structuur heeft rond ouderparticipatie en dat deze ook inbreng heeft op het niveau van beleidsvorming.

Behalve inhoudelijke afspraken leggen we in deze nota ook afspraken vast over *de manier waarop* we in Beekdaelen werken aan het behalen van de resultaten:

4.3.1. Afspraken over uitvoering en observatie VVE

- Het VVE aanbod voldoet aan alle wettelijke eisen, de afspraken die in deze nota gemaakt zijn en de eisen zoals geformuleerd in de subsidieregeling;
- Met betrekking tot VVE is afgesproken dat alle VVE-locaties in de regio, ongeacht of deze zich op een kinderopvanglocatie of basisschool bevinden, een gecertificeerd VVE-programma uitvoeren.
- Daar hoort ook een degelijke observatiemethodiek bij¹¹. Er zit verschil in de observatiemethodieken die op de diverse voor- en vroegscholen gebruikt worden. Dit maakt het soms lastig om resultaten te vergelijken en de doorgaande ontwikkeling van kinderen te volgen. Omdat alle verschillende observatiemethodieken gestoeld zijn op de basisdoelen die ontwikkeld door het landelijk kenniscentrum SLO, hebben we de doelen en resultaatafspraken in deze nota ook op het niveau van die SLO-doelen geformuleerd. Dan doet het er niet toe welke observatiemethodiek wordt gebruikt om toch met elkaar in gesprek te kunnen gaan over de resultaten en de doorgaande lijn. De scholen kunnen dus hun eigen observatiemethodiek blijven gebruiken. De voorschoolse voorzieningen gebruiken ook hun eigen observatiemethodiek, maar vullen de resultaten wel in in een gezamenlijke monitor:

4.3.2. Afspraken over de monitoring en evaluatie van resultaten

- Om beter zicht te krijgen op de effecten van het gevoerde beleid is eerder door gemeenten besloten om de monitoring op een gelijke manier uit te voeren. Dit heeft geresulteerd in een gezamenlijk model voor een peutermonitor.
Momenteel zijn er in de regio twee monitoren in gebruik die ieder voldoen aan de gestelde eisen. De resultaten kunnen onderling vergeleken worden. De landelijke gemeenten Beekdaelen/Simpelveld/ Voerendaal gebruiken de monitor van Markfina, de stedelijke gemeenten Landgraaf/Kerkrade/Heerlen/ Brunssum gebruiken de monitor van Nipia.
- Alle VVE-aanbieders in Beekdaelen registreren hun resultaten middels in de monitor van Markfina. Deze zijn op geanonimiseerd niveau toegankelijk voor de gemeente.
- De informatie in de monitor wordt door de pedagogisch medewerkers geregistreerd. Daarbij wordt rekening gehouden met de privacywetgeving en andere relevante regelgeving of voorschriften. Afspraken hieromtrent, ook betreffende de AVG, zijn vooraf vastgelegd in onder andere verwerkersovereenkomsten.
- Door het gebruik van de monitor kunnen de resultaatafspraken afgezet worden tegen de realisatiecijfers c.q. opbrengsten. De gegevens kunnen per groep, organisatie of gemeente gegenereerd worden. Tijdens onder andere de bestuurlijke overleggen kan hierover het gesprek gevoerd worden. De cijfers kunnen tevens als basis dienen voor eventuele verbeterplannen.

4.3.3. Afspraken over structurele verbetering VVE-aanbod

- Aan de hand van de realisatiecijfers van het OAB-/VVE-beleid, besprekingen in de VVE- (koppel)overleggen, ambtelijke/bestuurlijke overleggen en aanbevelingen van de onderwijsinspectie en de inspecties van de GGD kan het beleid worden bijgesteld.
- Omdat de ontwikkelingen in onderwijs en jeugd snel gaan, is het van belang om continu de vinger aan de pols te houden. Daarom zijn in deze nota Onderwijsachterstandenbeleid bij de diverse resultaatafspraken en doelen tabellen opgenomen waarin jaarlijks de realisatie/ tussenstand kan worden opgenomen. Doelen die reeds bereikt zijn worden naar boven bijgesteld of vervangen door nieuwe doelen op een ander vlak.
- De invoering van de nieuwe peutermonitor heeft op zichzelf al bijgedragen aan een structurele verbetering van het VVE-aanbod (meten is weten en helpt om beslissingen te nemen over het bijstellen van aanbod en beleid). Tegelijkertijd is ook de monitor een hulpmiddel dat doorontwikkeling behoeft. Samen met gebruikers wordt de monitor op gezette tijden geactualiseerd. Ook zal er worden gezocht naar wegen om de monitor te koppelen aan het digitale registratiesysteem van VVE-geïndiceerde kinderen (incl. bijhouden waar het kind geplaatst is) dat ontwikkeld wordt door de Jeugdgezondheidszorg.
- Een belangrijke structurele verbetering is het vergroten van het bereik van VVE. Zoals in hoofdstuk 2 al aangegeven wordt daarom in Beekdaelen ingezet op:
 - een goed verspreid aanbod van VVE in de diverse kernen (daar waar opportuun in combinatie met de totstandkoming van Kindcentra);
 - het invoeren van kindvolgende financiering VVE waardoor ook in de kinderdagopvang VVE kan worden geboden;
 - het gemeentebreed uitrollen van logopedische screening (taal- en spraakproblemen).

Samen aan de slag

4.3.4. Afspraken over verbeterplannen

- Wanneer uit de inspecties of eigen evaluaties blijkt dat er verbeteringen nodig zijn, dan worden hierover afspraken gemaakt met en/of tussen de kinderopvangorganisaties en onderwijsinstellingen. Daar waar opportuun worden de afspraken ook vastgelegd in het bestuurlijk overleg en komen terecht in de verslaglegging. Er kan ook besloten worden om, zeker wanneer het gaat om meer complexe zaken, een specifiek verbeterplan op te stellen.
- Het VVE-netwerk Beekdaelen heeft een centrale rol in het bespreken van realisatiecijfers, evaluaties en inspectierapporten. Van hieruit worden dan ook de verbetervoorstellen voorbereid die waar nodig worden teruggekoppeld naar het bestuurlijk overleg. In de gemeente Beekdaelen zal om te beginnen worden ingezoomd op
 - 1) het samen verbeteren van het bereik van VVE en
 - 2) het inzichtelijk maken van de resultaten die VVE-kinderen behalen in de doorgaande lijn.

4.4 Samen bewaken van de kwaliteit

4.4.1 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen

Bij kwaliteitszorg gaat het om al datgene dat VVE-locaties, scholen en gemeente doen om de gewenste kwaliteit te realiseren. Onderdelen in de interne kwaliteitszorg VVE:

- Nagaan of alles uitgevoerd wordt conform de wettelijke eisen en loopt zoals is afgesproken/ bedoeld;
- Opsporen van knelpunten;
- Controleren of verdere verbetering van de kwaliteit nodig of mogelijk is;
- Regelmatige evaluatie, samen met andere betrokkenen.

Dit is een continu proces van plan – do – check – act, samen met de partners.

Zowel de voor- als vroegscholen hebben eigen systemen voor periodieke kwaliteitszorg waarin de diverse aspecten met elkaar geïntegreerd zijn.

4.4.2 Kwaliteit als thema in het VVE-netwerk

Het VVE-netwerk zal regelmatig kwaliteit gerelateerde thema's agenderen.

4.4.3 Inspectie kwaliteit VVE door de GGD

De GGD toetst of het VVE-aanbod aan de wettelijke eisen voldoet. De GGD inspecteert hiertoe jaarlijks onder andere alle VVE-locaties in de kinderopvang. Deze inspectie is gebaseerd op de geldende wet- en regelgeving zoals onder andere weergegeven in het actuele onderzoekskader voor de voorschoolse educatie en het primair onderwijs van de Inspectie van het Onderwijs¹². De resultaten van de inspecties zijn terug te vinden in de jaarverantwoording van de kinderopvangorganisaties en op de website van het landelijk register kinderopvang¹³.

Als de GGD zaken aantreft die niet voldoen aan de wettelijke kaders wordt waar mogelijk ingezet op een hersteltraject. Gemeenten zijn aan zet als er gehandhaafd moet worden. De gemeenten in Zuid-Limburg hebben ieder vastgelegd hoe met overtredingen wordt omgegaan en welke handhavingsmaatregelen er per overtreding van toepassing zijn.

Samen met de organisaties die voorschoolse educatie bieden streeft de gemeente Beekdaelen naar een 100% score 'niet handhaven' bij VVE-locaties.

5. Doorgaande lijn & zorg

Een doorgaande lijn voor kinderen van de voorschool naar de vroegschool draagt bij aan een ononderbroken ontwikkeling van kinderen. De basisschool kan het kind passend onderwijs bieden en direct aansluiten op waar een kind al goed in is of waarvoor extra aandacht nodig is.

Zeker kinderen met een (risico) op onderwijsachterstand en/of een zorgvraag is het van belang dat zij zo min mogelijk overlap, breuken of gaten ervaren in hun ontwikkeling. Van een doorgaande leerlijn wordt gesproken als de leerstof en het onderwijsresultaat van de verschillende schooltypen naadloos op elkaar aansluiten, evenals de zorg die een individuele leerling heeft.

Al bij de aanvang in de peuteropvang/kinderopvang wordt in Beekdaelen preventief gewerkt aan het voorkomen van (onderwijs)achterstanden bij kinderen. Er wordt een omgeving gecreëerd waarbij diverse beschermende factoren en middelen worden ingezet om kinderen een optimale ontwikkeling te laten doormaken. In Beekdaelen willen we die goede start vasthouden en zorgen voor maximale continuïteit in de groei die een kind doormaakt. Daarom maken we de volgende werkafspraken:

5.1 Afspraken over vormgeving doorgaande lijn

- Alle peuters met een VVE-indicatie of een extra zorgbehoefte krijgen een warme overdracht (vastgelegd in resultaatafspraak 4).
- De gekoppelde voor- en vroegschool stemmen zowel het pedagogisch aanbod als het didactisch handelen zoveel als mogelijk op elkaar af zodat de overgang voor de peuter zo soepel mogelijk verloopt.
- In Beekdaelen passen we de doorgaande lijn breed toe. We zoeken naar wegen om ook aan onderwijs gerelateerde thema's (gezondheid, voeding, beweging, cultuur, talentontwikkeling) op een zodanige manier te verankeren in het aanbod van voor- en vroegscholen dat een doorgaande ontwikkeling bevorderd wordt.

5.2 Afspraken over overdracht kindgegevens van voor- naar vroegschool

Om de overgang van een kind van de voorschoolse voorziening naar het basisonderwijs te verbeteren en uniformeren hebben partijen in Parkstad (voorschoolse voorzieningen, jeugdgezondheidszorg, schoolmaatschappelijk werk, basisscholen en gemeenten) samen een werkwijze en overdrachtsformulier ontwikkeld. Deze werkwijze geldt zowel voor de overgang van de voorschoolse voorziening naar een reguliere basisschool als naar het speciaal (basis)onderwijs. Ook de voorzieningen in voormalig Schinnen sluiten hier voortaan bij aan.

Op hoofdlijnen is de werkwijze als volgt:

- Een voorschoolse voorziening informeert de basisschool van aanmelding over de ontwikkeling van het kind. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het overdrachtsformulier;
- Ouders zijn betrokken bij deze (warme) overdracht;
- Ouders kunnen het eigen beeld van hun kind toevoegen aan de overdracht;
- De voorschoolse voorziening mag geen rapportages van extern deskundigen overdragen tenzij er wordt voldaan aan de afspraken geldend voor de warme overdracht. De rapportages van (medisch) specialisten over het kind kunnen ouders zelf aan de basisschool geven, tenzij ouders dit aan de pedagogisch medewerker vragen. In het kader van de AVG mogen voorschoolse voorzieningen en basisscholen deze rapportages niet in het peuter-/leerlingdossier bewaren, in tegenstelling tot situaties waarin er wel sprake is van een verwerkersovereenkomst.

- Als een kind een ondersteunings- of zorgbehoefte heeft, vindt de overdracht plaats via het knooppunt voorschoolse voorziening en knooppunt primair onderwijs. Als een voorschoolse voorziening gekoppeld is aan een basisschool is er sprake van een integraal knooppunt.

5.3 Afspraken over het koppeloverleg

De voorschoolse voorzieningen in Beekdaelen zijn gekoppeld aan een of meerdere vroegscholen. De gekoppelde voorschoolse voorzieningen en basisscholen voeren ten minste vier keer per jaar onderling overleg. In dit koppeloverleg vindt afstemming plaats over onder andere de doorgaande leer- en zorglijnen, het gezamenlijk curriculum voor het jonge kind, pedagogische afstemming voor wat betreft kwaliteit en handelen, ouderomgang, afstemming educatief programma en kindvolgsysteem, activiteiten voor ouder en kind, samen scholen, bij elkaar kijken in de groep en de (warmer) overdracht.

5.4 Afspraken over (externe) zorg

Kinderen maken in hun eerste levensjaren een enorme ontwikkeling door op verschillende gebieden. Problemen en/of stagnaties in deze fase kunnen gevolgen hebben voor de rest van hun leven. Het is dan ook van groot belang dat een kind gezond en veilig kan opgroeien in een stimulerende omgeving. Als dit niet het geval is, is het van belang dat een kind in een zo vroeg mogelijk stadium ondersteund en gestimuleerd wordt.

De voorschoolse voorzieningen zien de kinderen meerdere uren/dagen per week en hebben veelvuldig contact met de ouders/verzorgers. Zij hebben zicht op eventuele achterstanden bij kinderen en problematiek binnen het gezin. Naast het stimuleren van de ontwikkeling van jonge kinderen hebben zij een taak in de signalering en samenwerking met (c.q. doorverwijzing naar) de jeugdpartners en de overgang naar het primair onderwijs.

Knooppunten

Besturen van de voorschoolse voorzieningen in Parkstad hebben besloten dat elke locatie voor de verbinding van de basisondersteuning en de extra zorgondersteuning (zo mogelijk samen met het primair onderwijs) een knooppunt inricht waarmee adequaat ketenpartners bij een casus betrokken kunnen worden en zorgondersteuning (indien nodig) ontsloten kan worden. Dit hoeft niet bij elke locatie op dezelfde manier, maar is afhankelijk van kind populatie, pedagogisch- en onderwijskundig concept, etc.

Met betrekking tot de knooppunten in de voorschoolse voorzieningen zijn de volgende afspraken gemaakt:

- Elke voorschoolse voorziening richt (al dan niet samen met het primair onderwijs) het knooppunt in waar de zorgvraag centraal staat;
- De kernpartners in het knooppunt zijn: de interne zorgcoördinator, de ouders, het maatschappelijk werk, team toegang jeugd en jeugdgezondheidszorg;
- Binnen ieder knooppunt zijn er afspraken gemaakt over de frequentie en wijze waarop het knooppunt bij elkaar komt, de concrete werkwijze van het knooppunt en de aansluiting van kernpartners bij het knooppunt indien dit nodig is.

Het knooppunt in de voorschoolse voorziening heeft diverse doelstellingen en opbrengsten. Deze zijn als volgt:

- Snel signaleren van opvoed- en opgroei problemen.
- Snel signaleren van (mogelijk) absentie/schoolverzuim.
- Na het maken van de 'foto', dat wil zeggen een inventarisatie van de zorgvraag/ - behoefte, snel ontsluiten en beschikbaar krijgen van zorgondersteuning.

- Niet de procedure maar het signaal bepaalt de invulling, intensiteit en vorm van samenwerking.
- Locaties halen snel en tijdig hun vaste partners erbij (consult, advies, knooppuntoverleg).
- De casus is een gedeelde verantwoordelijkheid van de diverse partners in het knooppunt.
- Er wordt samen met ouders/kinderen gesproken in plaats van over hen. Daarmee wordt de regie van de ouders versterkt.
- Indien nodig bouwen ouders zelf, of met ondersteuning, aan een ondersteuningsplan via het gezinsplan (1G1P1R); integraal, oplossingsgericht en op maat.
- Lichte hulp/ondersteuning met behulp van de omgeving waar het kan, en zware ondersteuning waar het moet. Bijvoorbeeld: inzet (school)maatschappelijk werk, KIES-training, SOVA-training.
- Iedere locatie heeft zijn eigen contactpersonen, waarbij zoveel als mogelijk aansluiting op het primair onderwijs wordt gezorgd (dezelfde personen binnen eenzelfde locatie). Dit draagt bij aan een snellere en betere afstemming.

Logopedie

Het vroegtijdig onderkennen en aanpakken van taal en spraak problemen kan in belangrijke mate bijdragen aan het voorkomen van onderwijsachterstand. In de voormalige gemeenten is hier ieder op eigen wijze op ingezet (looptijd aanbod tot 1-1-2021). Beekdaelen wil de logopedische screening en preventieve vroeghulp harmoniseren en ervoor zorgen dat er alle jonge kinderen in de gemeente vanaf 2021 van hetzelfde goede aanbod gebruik kunnen maken. Hoe dit aanbod er exact uit moet zien zal -in overleg met experts- bepaald worden. Wat de gemeente betreft is het in ieder geval belangrijk dat het aanbod voldoende kwaliteit en continuïteit biedt, dat de afstemming met andere zorg- en kindpartners gegarandeerd is en dat de kosten adequaat verdeeld worden (aansluiten op reguliere logopedische voorzieningen).

5.5 Afspraken over integraal VVE-programma

De voor- en vroegscholen die bekend staan als VVE-locatie en hiervoor een subsidie of andere ondersteuning ontvangen van de gemeente, maken gebruik van een van de onderstaande erkende¹⁴ VVE-programma's:

- Ben ik in Beeld
- Kaleidoscoop
- Peuterplein en Kleuterplein
- Piramide
- Speelplezier
- Startblokken en Basisontwikkeling
- Uk & Puk

Aanvullend op bovenstaande VVE-programma's dient er ook een observatiesysteem gebruikt te worden voor het volgen van de brede ontwikkeling van de peuters. Bovenstaande erkende VVE-programma's hebben vaak al een gestandaardiseerd observatie-instrument dat aan het programma is gekoppeld. In overleg kan er daarnaast ook nog gebruik gemaakt worden van een ander (gestandaardiseerd) observatie-instrument om de brede ontwikkeling te volgen. Afspraken hierover worden gemaakt in het bestuurlijk overleg tussen de gemeente, kinderopvang en onderwijs (in het kader van de doorgaande lijn en evt. overdracht) en maken deel uit van de voorwaarden voor de subsidieverstrekking.

6. Gemeentelijk aandeel in beleid

De voormalige gemeenten Onderbanken, Nuth en Schinnen investeerden de afgelopen jaren systematisch in onderwijsachterstandenbeleid en dit heeft geresulteerd in een mooie basis aan beschikbaar VVE-aanbod en afspraken over onder andere plaatsing, bereik en doorgaande leerlijn voor kinderen met (een risico op) onderwijsachterstand. Met de vaststelling van de voorliggende nota wordt het onderwijsachterstandenbeleid geharmoniseerd. Dat betekent dat verschillen in aanspraken en afspraken tot het verleden zullen behoren. Ouders en kinderen in Beekdaelen krijgen op gelijke voorwaarden gelijk aanbod.

6.1 VVE- locaties in Beekdaelen

De organisaties die peuteropvang en voorschoolse educatie (VE) aanboden in voormalig Schinnen, Onderbanken en Nuth zijn hiermee in goed overleg met de gemeente ook doorgegaan in 2019 en 2020. Dit betreft respectievelijk de organisaties Spelenderwijs, CMWW en Stichting Kinderopvang Nuth (SKN).

Vanaf augustus 2021 wordt het aantal VVE-locaties met twee uitgebreid, te weten in Schimmert en Hulsberg. Ouders en kinderen uit die kernen maken tot die tijd gebruik van de VVE-locatie Nuth.

Op het moment dat Beekdaelen overstapt op kindvolgende financiering (i.v.m. doelstelling vergroten bereik en veranderingen in wettelijk kader, zie 6.4) kunnen er nog meer VVE-locaties bij komen in Beekdaelen. Denk bijvoorbeeld aan VVE-aanbod bij de kinderdagopvang-organisaties die actief zijn in Beekdaelen (Humankind, Sjoepkar en Kidts).

In de gemeente Beekdaelen zijn in 2020 de volgende VVE-locaties beschikbaar:

Naam voorschool / VVE locatie	Aantal groepen (max. 16 kinderen)	Naam gekoppelde vroegschool / VVE locatie
Nuther Grut (Nuth)	2,5	Basisschool de Bolster
De Klauterkabouter (Amstenrade)	1	Basisschool de Verrekijker
Ut Rengelpötje (Puth)	1	Basisschool Petrus Canisius
Het Peutersoosje (Schinnen)	1	Basisschool St. Dionysius
Hummelhöfke (Oirsbeek)	1,5	Basisschool Oirsbeek
't Pieëpelke (Bingelrade)	1	Basisschool de Zeveniek
't Pieëpelke (Merkelbeek)	1	Basisschool St. Joseph
De Kruimeldoos (Schinveld)	1	Basisschool Schinveld
<i>Jip en Janneke (Schimmert)</i>	--	<i>Basisschool 't Kirkeveldsje</i>
<i>'t Peuterke (Hulsberg)</i>	--	<i>Basisschool Hulsberg</i>
<i>Kidts</i>	--	
<i>Humankind</i>	--	

- De groepen waarin de doelgroeppeuters voor VVE terecht kunnen, zijn horizontaal georganiseerd (d.w.z. alleen kinderen vanaf 2 jaar tot ze instromen in de basisschool)
- VVE wordt aangeboden in gemengde groepen, d.w.z. kinderen met een VVE-indicatie en kinderen zonder VVE-indicaties zitten bij elkaar in een groep, dit omdat dat de resultaten van de kinderen ten goede komt. Aan kinderen met een VVE-indicatie wordt -verdeeld over 3 of 4 dagen per week- een gecertificeerd VVE- programma aangeboden. Kinderen die zonder VVE-indicatie deelnemen aan gemeentelijk gefinancierde peuteropvang draaien met dit programma mee.

6.2. Het plaatsen van kinderen op VVE-locaties

- In het kader van de wijzigingen in het nieuwe landelijke VVE-/ OAB- beleid, hebben alle peuters in Beekdaelen met een VVE-indicatie vanaf 1 augustus 2020 recht op 16 uur VVE per week. Deze uren worden verdeeld over minimaal 3 dagdelen en mogen verdeeld worden over meerdere schoolweken, zolang het totaal aantal uren van 960 in anderhalf jaar (2,5 tot 4 jaar) maar bereikt wordt.
- Het streven is dat doelgroeppeuters niet op een wachtlijst terecht komen. Mocht dit dreigen te gebeuren, dan zal er een plek op een andere locatie of in een andere VVE-groep aangeboden worden. In ieder geval zullen er altijd voldoende plekken voorradig moeten zijn voor het aantal doelgroeppeuters in de gemeente.

Soms komt het voor dat een peuter die woonachtig is in gemeente A, om welke reden dan ook, graag ingeschreven wil worden op een kinderopvanglocatie in gemeente B. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer er oudere broers of zussen ingeschreven staan op een basisschool in een buurgemeente (bijvoorbeeld door een eerdere verhuizing toch op de school ingeschreven gelaten). Voor ouders kan het dan handiger zijn om alle kinderen op dezelfde school en gekoppelde kinderopvang te hebben. Gemeenten maken onderling afspraken met elkaar of er kinderen uit buurgemeenten gebruik kunnen maken van het door de gemeente gefinancierde peuteropvang- en VVE-aanbod.

Voor Beekdaelen geldt dat reguliere peuteropvang alleen gefinancierd wordt voor peuters die in Beekdaelen wonen (in 2020 zijn er dat 559) en gebruik maken van het aanbod peuteropvang in Beekdaelen. Dit laat onverlet dat kinderen uit buurgemeenten –tegen commerciële uurtarief, dus niet op een gesubsidieerde plek- geplaatst mogen worden in de peuteropvangvoorzieningen van Beekdaelen. Voorwaarde hiervoor is wel dat deze instroom niet mag leiden tot wachtlijsten voor kinderen uit Beekdaelen die in de peuteropvang terecht willen. Dit geldt eens te meer als het VVE-geïndiceerde kinderen betreft: deze kinderen hebben altijd voorrang.

Ook de plaatsing van kinderen uit Beekdaelen met een VVE indicatie wordt in principe alleen gefinancierd als het gaat om een plaatsing bij een VVE-voorziening in Beekdaelen. Mochten er dringende redenen zijn waarom een kind buiten de gemeentegrenzen gebruik moet maken van VVE, dan kan er echter ook maatwerk geleverd kan worden. Dit zal altijd in overleg met de betrokken partijen gebeuren (en voor maximaal het bedrag dat de gemeente ook voor plaatsing binnen de eigen gemeente kwijt zou zijn geweest).

In Beekdaelen hebben we ook te maken met kinderen die wel in onze gemeente verblijven, maar hier niet ingeschreven zijn: de peuters van het AZC. Mede omdat een deel van deze peuters als ze vier jaar worden wel instromen in het basisonderwijs in Beekdaelen en we willen voorkomen dat deze peuters met onnodig veel achterstand instromen in het onderwijs, komen ook deze kinderen in aanmerking voor een aan VVE gerelateerd maatwerktraject.

6.3 Samenstelling van de doelgroep in Beekdaelen

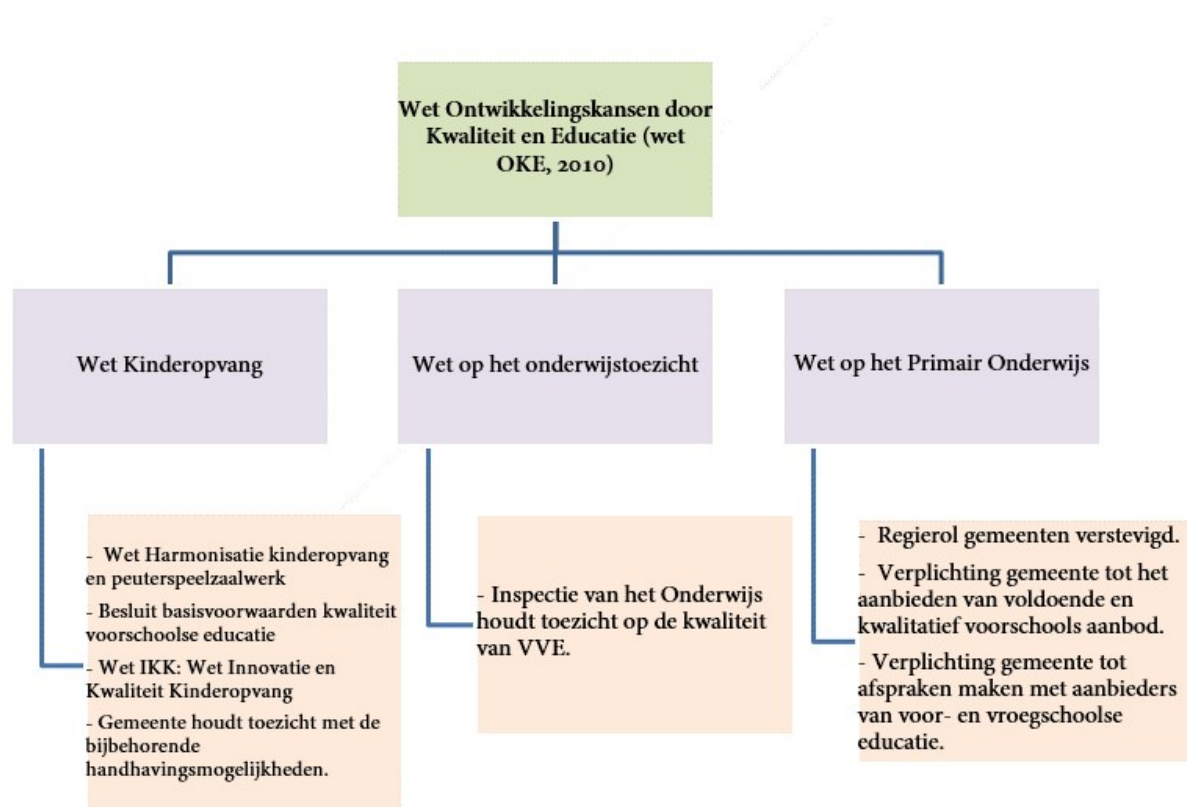
De indicaties die door het consultatiebureau worden afgegeven, geven inzicht in de redenen waarom een peuter een VVE- indicatie krijgt. Immers speelt niet alleen het opleidingsniveau van de ouders een rol, maar ook eventuele (sociale) problematiek in de gezinssituatie, spraak-taal problematiek en nog vele andere factoren. In onderstaand overzicht wordt weergegeven hoe de VVE-populatie in Beekdaelen is samengesteld.¹⁵

	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal VVE- indicaties in totaal*	86				
Aantal geplaatste kinderen	43				
% indicaties leerlinggewicht	19%				
% indicaties (risico) spraak-/ taalontwikkeling	65%				
% indicaties risico- en belemmerende factoren (zie bijlage 1)	16%				

* er kunnen meerdere redenen zijn om een kind een VVE- indicatie te geven. De kinderen zijn hier ingedeeld in de eerst categorie die voor hen een VVE-indicatie rechtvaardigt.¹⁶

6.4 Hoe pakt Beekdaelen zijn wettelijke taak op

Bij het bestrijden van onderwijsachterstanden zijn verschillende partijen betrokken. Centraal hierin staan de landelijke en lokale overheid, de jeugdgezondheidszorg, het onderwijs en de voorschoolse voorzieningen. De landelijke overheid geeft de wettelijke kaders aan (zie hieronder) en stelt aanvullende middelen beschikbaar voor de uitvoering van het onderwijsachterstanden-beleid door gemeenten en onderwijsorganisaties.

Uit deze kaders volgen de wettelijke rollen van de diverse partijen, waaronder de gemeenten:

Rol peuter-/kinderopvang

De peuter-/kinderopvangorganisaties die VVE aanbieden zijn verantwoordelijk voor het aanbieden van voorschoolse educatie die voldoet aan alle wettelijke eisen (incl. inzet goed VVE-programma, goed geschoold personeel, coaches, monitoren en verantwoorden) en aan de afspraken die lokaal met de gemeente zijn gemaakt.

Rol gemeente

De gemeente heeft op grond van de WPO (artikel 166, 167) en de wet OKE een verplichting tot het aanbieden van voldoende voorschools aanbod in volume, spreiding en kwaliteit voor de doelgroepkinderen binnen de gemeente. Doelgroepkinderen zijn peuters/kleuters met een mogelijke (taal)achterstand.

De gemeente is verder verplicht om met basisscholen afspraken te maken over het verbeteren van de leerprestaties van leerlingen met een achterstand. Ook zijn gemeenten verplicht afspraken te maken op basis van gelijkwaardigheid met schoolbesturen en houders van kinderopvangorganisaties. Onder deze afspraken vallen tenminste het definiëren en de werving van de doelgroep, de toeleiding naar de voor- en voorschoolse voorzieningen, het zorgdragen voor een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar voorschoolse educatie en het behalen van resultaten bij de voorschoolse educatie. Deze afspraken worden gecontroleerd door de onderwijsinspectie.

Rol schoolbesturen primair onderwijs

De schoolbesturen primair onderwijs zijn verantwoordelijk voor het bestrijden/verminderen van onderwijsachterstanden bij hun leerlingen. Het primair onderwijs is specifiek verantwoordelijk voor de voorschoolse educatie. Daarnaast kunnen in de groepen 3 tot en met 8 ook programma's ingezet worden om onderwijsachterstanden te bestrijden. Schoolbesturen ontvangen van de rijksoverheid extra geld voor de bestrijding van onderwijsachterstanden.

Rol jeugdgezondheidszorg

De GGD voert de jeugdgezondheidszorg (JGZ) uit. Zij onderzoeken kinderen op het consultatiebureau en op school. De JGZ heeft een wettelijke taak als het gaat om het op systematische wijze volgen en signaleren van de ontwikkeling van jeugdigen. Omdat de JGZ bijna alle kinderen ziet, zijn zij een belangrijke samenwerkingspartner op het gebied van signaleren en toeleiden naar voorschoolse voorzieningen. De JGZ verzorgt na het constateren van een taalachterstand de verwijzing/indicatie voor een VVE plek waar het nodig en passend is.

De gemeente Beekdaelen hecht veel belang aan de doelen van het onderwijsachterstandenbeleid. Ze voert haar wettelijke opdracht dan ook gemotiveerd uit en verantwoordt zich daar jaarlijks over bij het Rijk/Inspectie. College en gemeenteraad worden hier via rapportages en raadsinformatiebrieven over geïnformeerd.

De gemeente (c.q. haar voorgangers) beweegt daarbij mee met de veranderingen die zich de afgelopen jaren hebben voorgedaan zich in de wetgeving, het rijksbeleid en de rijksfinanciering rond Voor- en Voorschoolse Educatie (VVE) en Onderwijsachterstandenbeleid (OAB).

Zo zijn per 1 januari 2018 zijn de wet Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk en de wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang (IKK) ingegaan. De Harmonisatie heeft tot gevolg gehad dat het onderscheid tussen peuterspeelzaalwerk en kinderopvang is komen te vervallen. Sindsdien wordt niet meer gesproken over peuterspeelzalen maar over peuteropvang (als vorm van kinderopvang). Tegelijkertijd werden door de Wet IKK de kwaliteitseisen voor de kinderopvang aangepast aan die van de peuteropvang. Al deze veranderingen brachten ook veranderingen met zich mee voor de financiering van de peuteropvang. Ouders van wie de kinderen naar de peuteropvang gaan kregen recht op kinderopvangtoeslag mits zij aan de voorwaarden voldoen. Dit levert voor de peuteropvang (de tot die tijd primaire uitvoerder van

VVE) extra inkomsten op waardoor de bijdrage van de gemeenten aan de peuteropvang/VVE kon worden afgeschaald.

Ook na invoering van de wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang is het Rijk blijven sleutelen aan kwaliteitsbevordering rond VVE. Zo worden gemeenten bijvoorbeeld vanaf 1 augustus 2020 verplicht om 16 uur per week VVE aan te bieden aan peuters met een VVE-indicatie. Ook wil de minister graag meer hbo-gechoolde professionals naast de mbo-gechoolde professionals op de VVE-groepen zien en moet er per 2022 een pedagogisch beleidsmedewerker voorschoolse educatie worden ingezet.

Sinds de Harmonisatie is de rol van de gemeente in relatie tot het werkveld veranderd. Zo zijn we sinds 2018 als gemeente weliswaar nog steeds verantwoordelijk voor de bekostiging van voorschoolse voorzieningen voor peuters wanneer ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag¹⁷, maar niet meer voor ouders die wel recht hebben op deze toeslag. De reguliere instandhoudingssubsidie zoals deze tot en met 2017 aan de peuteropvang werd toegekend voor de gemeenten waar dat van toepassing was, is daarmee verdwenen. Gemeenten kiezen er sindsdien vaak voor om via kindvolgende financiering het gewenste basisaanbod peuteropvang in de gemeente op niveau te houden. Dit geldt ook voor Beekdaelen. Zonder basisaanbod peuteropvang is het immers niet goed mogelijk om aan de wettelijke verplichting te voldoen om een goed verspreid en samenhangend aanbod aan VVE in de gemeente te realiseren.

CONCEPT

7. Afstemming, verantwoording en financiën

In dit laatste hoofdstuk wordt aandacht besteedt aan het kader waarbinnen het onderwijsachterstandenbeleid wordt gerealiseerd en verantwoord. Aan bod komen de diverse overlegstructuren, gemeentelijke VVE-coördinatie, financieel kader en subsidie(regeling) VVE.

7.1 Overlegstructuur met stakeholders

- 1 á 2x keer per jaar vindt er op regionaal niveau overleg plaats met de Jeugdgezondheidszorg over de toeleiding en indicering van doelgroepkinderen. Beekdaelen sluit daarbij zo nodig aan bij de overleggen binnen zowel Westelijke Mijnstreek als Parkstad.
- Minimaal 1x per jaar vindt gezamenlijk bestuurlijk overleg plaats met de lokale kinderopvang- en onderwijsorganisaties die betrokken zijn bij het onderwijsachterstandenbeleid. Hierbij wordt gekozen voor een praktische invulling: kinderopvangorganisaties sluiten met bestuurlijk mandaat aan bij een overleg van (ook vanuit hun bestuur gemandateerde) directeuren van de basisscholen in Beekdaelen. Op de agenda staat dan in ieder geval de rapportage die het VVE-netwerk Beekdaelen heeft opgesteld over de uitvoering van het VVE beleid en eventuele adviezen ten aanzien van het bijstellen van resultaatafspraken. Het bestuurlijk overleg besluit vervolgens over de (al dan niet aangepaste) resultaatafspraken en andere zaken die voor een goede uitvoering het onderwijsachterstanden van belang zijn.
- Minimaal 4x per jaar komt een VVE-netwerk bij elkaar. Hierin hebben teamleiders/managers uit de peuter- en kinderopvang, IB'ers van de scholen en jeugdverpleegkundigen/jeugdartsen zitting (zie ook 7.2).
- Met de peuter- en kinderopvangorganisaties die betrokken zijn bij het onderwijsachterstandenbeleid in Beekdaelen vindt minimaal 2x per jaar ambtelijk overleg plaats over voortgang en nieuwe ontwikkelingen.

7.2 VVE-coördinatie op gemeentelijk niveau

De gemeenten zijn regievoerder voor VVE. Daarbij hebben de gemeenten een aantal taken:

- *Het formuleren van helder vve-beleid met duidelijke ambities en concrete doelen.*
Dat wordt geborgd middels het nu voorliggende OAB- beleid.
- *Voldoende sturing en coördinatie vanuit de gemeente om VVE tot stand te brengen en te borgen in de gemeente.*
 - in de gemeente Beekdaelen is een coördinerend beleidsmedewerker OAB/VVE actief en ook heeft één van de wethouders OAB/VVE in de portefeuille. Er is voldoende kennis en ervaring in huis om de beoogde sturing en coördinatie te realiseren.
 - in de gemeente Beekdaelen werken we in de brede afdeling Sociaal samen in duo's en multidisciplinaire teams; dit maakt het relatief eenvoudig om activiteiten en plannen die onder het Onderwijsachterstanden- en VVE-beleid vallen te koppelen aan aanpalende (uitvoerings)agenda's, zoals Lokale Educatieve Agenda (LEA), het preventief jeugdbeleid, pilots leefomgeving jeugd, bibliotheekwerk, welzijnswerk, bestrijden laaggeletterdheid, talentontwikkeling. De aanpak past prima binnen de integrale en opgavegerichte manier van werken die Beekdaelen nastreeft.
 - in relevante (ambtelijke en bestuurlijke) overleggen maar ook bij het toekennen/vaststellen van subsidies kan invulling worden gegeven aan sturing en coördinatie.
- *Coördinatie van de uitvoering*
 - de lijnen met de kinderopvang en de onderwijsorganisaties zijn kort en worden ook regelmatig benut;

-de gemeente organiseert de bijeenkomsten van het VVE-netwerk Beekdaelen. Leidinggevend en experts van de werkvloer komen hier bij elkaar om ervaringen uit te wisselen, af te stemmen, thema's te verkennen, kwaliteitstrajecten uit te voeren, resultaten van afspraken te bespreken, (gezamenlijke) projecten te bedenken, nieuw beleid voor te bereiden, afspraken te maken over extra scholing

7.3 Financieel kader

Om VVE optimaal te kunnen uitvoeren in zowel de voor- als vroegscholen, worden er gelden beschikbaar gesteld door de gemeente. De gemeente ontvangt hiervoor OAB-middelen van het Rijk en vult deze aan met eigen middelen. In meerjarenperspectief heeft de gemeente Beekdaelen jaarlijks € 600.000 geraamd voor uitgaven in het kader van Onderwijsachterstandenbeleid, in 2021 en 2022 structureel aan te vullen met de verhoogde rijksbijdrage (naar verwachting €26.500 per jaar).

Inkomsten gemeente:

Vanwege de nieuwe criteria van het Rijk die de basis vormen voor de verdeling van de OAB-middelen van de gemeenten, ontvangt de gemeente Beekdaelen voor de periode 2019-2022 een ruimer budget OAB van het Rijk dan de voormalige gemeenten tot en met 2018 samen ontvingen. In deze OAB-periode nemen ook de eisen toe die gesteld worden aan de uitvoering van VVE (meer uren openstellen, HBO-krachten aanstellen e.d.). De OAB-bijdrage van het Rijk loopt -hieraan gekoppeld- op van €351.000 in 2019 tot minimaal €464.000 in 2022.

Binnen de huidige OAB-periode mag er met de besteding van de rijksmiddelen geschoven worden naar volgende begrotingsjaren. Budget dat eind 2022 niet is opgemaakt, moet terug naar het Rijk. De gemeente verantwoordt de uitgaven in het kader van OAB/VVE middels de jaarlijkse SiSa controle.

Uitgaven gemeente:

Het bedrag dat in de begroting van de gemeente is geraamd voor uitgaven OAB is bedoeld voor:

- Peuteropvang (VVE) voor kinderen vanaf 2 jaar
- VVE-aanbod in de kinderdagopvang (gerelateerd aan het vergroten van het bereik VVE en invoeren van kindvolgend financieren)
- VVE Thuis (of een andere vorm van thuis-aanbod)
- Taalstimulering peuters AZC
- Uitvoeringskosten (denk aan peutermonitor, VVE-portal, rapportage en (educatieve) analyse resultaatafspraken)

De kosten voor logopedische screening en preventieve interventie (bij taal- en spraakproblemen) in voorscholen en basisscholen betaalt de gemeente uit een separate kostenpost.

Indien de komende jaren bijstelling of aanvulling van het beleid nodig is dat financiële consequenties heeft zal dit in separate voorstellen voor besluitvorming worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

7.4.. Subsidie(regeling) VVE

De grootste post waar onderwijsachterstandsmiddelen aan besteed worden is de subsidie voor het uitvoeren van VVE. De peuteropvangorganisaties die in 2020 subsidie ontvangen van de gemeente Beekdaelen voor de uitvoering van VVE/ OAB zijn (zie de gemeentebegroting voor het meest actuele overzicht):

- Stichting Kinderopvang Nuth
- Stichting Spelenderwijs (werkgebied voormalig Schinnen)
- CMWW (werkgebied voormalig Onderbanken)

Periodiek vindt er (bestuurlijk) overleg plaats met de peuteropvangorganisaties waarin ook aandacht wordt besteed aan de besteding van de ontvangen middelen (financiën). Na afloop van het kalenderjaar wordt er door de organisaties die de middelen voor peuteropvang en VVE hebben ontvangen een eindverantwoording overhandigd aan de gemeente in de vorm van een jaarverslag, financieel overzicht, etc. Op basis daarvan stelt de gemeente de verstrekte middelen vast.

Tot op heden ontvangen de peuteropvangorganisaties die VVE verzorgen jaarlijks een budgetsubsidie. De hiermee gemoeide bedragen zijn historisch tot stand gekomen en sluiten aan op de kosten die per aanbieder gemaakt worden (op basis van de (verschillende) CAO's, huurovereenkomsten, spreiding en bezettingspercentages). Het verstrekken van deze subsidies wordt voor 1-1-2021 geharmoniseerd. Gezien de veranderingen in het wettelijk kader (zie 6.4) en de wens om het bereik onder kinderen met een VVE-indicatie te vergroten grijpt Beekdaalen dit moment ook aan om over te stappen op kindvolgende financiering. Uitgangspunt is dat bij gelijke condities en gelijkblijvend aanbod het aanbod hierdoor niet duurder wordt.

Overstappen op kindvolgende financiering betekent dat de gemeente het basisaanbod aan peuteropvang in stand kan houden dat nodig is om gemeentebreed te kunnen blijven voorzien in een adequaat aanbod aan VVE én dat individuele kinderen met een VVE-indicatie terecht kunnen op alle plaatsen in Beekdaalen waar VVE geboden wordt die voldoet aan de landelijke en lokaal gestelde eisen (dus ook in de kinderdagopvang dat tot nu toe formeel geen VVE aanbod kent Beekdaalen). Op deze manier voorkomt de gemeente ook marktverstoring door eenzijdige financiering.

De nieuwe subsidieregeling zal onder de nieuwe Algemene Subsidie Verordening van de gemeente Beekdaalen ressorteren. Ze wordt in de 2^e helft van 2020 voorbereid in overleg met de organisaties die uitvoering geven aan het VVE-aanbod in Beekdaalen en zal worden vastgesteld door het College.

CONCEPT

Bijlage 1.

Mee te wegen factoren voor 'VVE op basis van risico- en belemmerende factoren'

Criteria	Risicofactoren
Medisch of sociaal-medisch vlak	Chronisch ziek kind Chronisch zieke ouder Handicap kind Ernstige aangeboren afwijking kind Prematuur < 34 weken Geboortegewicht < 1500 gram Asfyxie na geboorte
Economisch of sociaaleconomisch gebied	Eenouder gezin Werkeloosheid Levend van minimuminkomen Armoede/schulden Verpaupering in gezin
Cultureel of sociaal-cultureel gebied	Kind van niet-Nederlandse ouders Adoptiekind/pleegkind Illegaal kind Sociaal isolement Afwijkende subculturele normen
Emotioneel of sociaal-emotioneel gebied	Leeftijd moeder < 20 jaar Scheidingsproblematiek Jeugdtrauma ouder(s) Huiselijk geweld in gezin Ontbreken sociaal netwerk Zorgtekort Verslaving ouder(s) (alcohol- of drugsgebruik) Psychische of psychiatrische problemen ouder(s) Opvoedingsproblemen kind Gedragsproblemen kind Ontwikkelingsachterstand kind

Samenwerken voor jeugd,
zo doen we dat in Parkstad

Overgang voorschoolse voorziening naar basisschool Parkstad Limburg

Inleiding

Voor een kind is de overgang van een voorschoolse voorziening naar de basisschool een belangrijke stap. Een goede samenwerking tussen de voorschoolse voorziening, basisschool, ouders en zo nodig jeugdpartners draagt ertoe bij dat deze overgang van het kind soepel verloopt. Een goede overdracht versterkt een ononderbroken ontwikkelingslijn van het kind. De basisschool kan het kind passend onderwijs bieden. Het kan direct aansluiten op waar een kind al goed in is of waarvoor extra aandacht nodig is en kan zodoende verder werken aan de ontwikkeling. Hierdoor wordt de continuïteit in de ontwikkeling van kinderen gewaarborgd.

Het organiseren van een kindvriendelijke overgang heeft dus positieve effecten op kinderen, gezinnen (ouders) en personeel. Kinderen voelen zich snel thuis in de nieuwe klas, ouders bouwen een vertrouwensrelatie op met de nieuwe leerkracht en professionals van voorschoolse voorzieningen, basisscholen en zo nodig jeugdpartners zijn samen in staat om continuïteit in de ontwikkeling van kinderen te garanderen.

De voorschoolse voorzieningen (kinderopvang en peuteropvang) en de gemeenten in Parkstad willen de overgang van een kind van de voorschoolse voorziening naar het basisonderwijs verbeteren en uniformeren. De betrokken partners (voorschoolse voorzieningen, jeugdgezondheidszorg, schoolmaatschappelijk werk, basisscholen en de gemeenten) hebben hiervoor samen een werkwijze en overdrachtsformulier ontwikkeld. Deze werkwijze geldt zowel voor de overgang van de voorschoolse voorziening naar een reguliere basisschool als naar het speciaal (basis) onderwijs.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- Een goede samenwerking en doorgaande lijn tussen voorschoolse voorzieningen en scholen.
- Bij een ondersteunings-/zorgbehoefte vindt de overdracht plaats via het knooppunt.
- Ouders en kinderen worden meegenomen in het overgangsproces.
- De informatieoverdracht tussen voorschoolse voorzieningen en scholen is geregeld.

De werkwijze is opgenomen in een stroomschema (bijlage 1). Deze wordt gevolgd door een toelichting (bijlage 2). Bijlage 3 betreft het informatieblad "uw kind aanmelden bij de basisschool". Het informatieblad "uw kind gaat naar de basisschool!" staat in bijlage 4. Het uniforme overdrachtsformulier is als bijlage 5 opgenomen.

Evaluatie en doorontwikkeling

Elk half jaar/jaar zal de werkwijze door de werkgroep “overgang vv-po Parkstad” geëvalueerd worden met als doel de overgang te verbeteren. Hierin nemen de knooppuntpartners deel: de voorschoolse voorzieningen, basisscholen, jeugdgezondheidszorg, schoolmaatschappelijk werk en gemeenten (toegang jeugdhulp). Ten behoeve van de evaluatie zal een checklist ontwikkeld worden.

Afstemming en samenwerking vindt plaats met de werkgroep knooppunt voorschoolse voorzieningen/PO Parkstad.

CONCEPT

Voetnoten

¹ Als peildatum houden we 1 januari aan omdat de Inspectie van het Onderwijs in de jaarlijkse VVE-vragenlijst vanaf 2020 ook deze datum aanhoudt als meetmoment. Op deze manier zorgen we ervoor dat we steeds over dezelfde cijfers spreken.

² In de aanloop van deze nota is gebleken dat het verzamelen van de cijfers -zowel bij de voormalige gemeenten van Beekdaelen als binnen heel Parkstad- tot nu toe op verschillende, niet helemaal vergelijkbare manieren plaatsvond. Nu we met één organisatie werken die de indicaties uitvoert (Jeugdgezondheidszorg van de GGD) en er afspraken zijn over het aanleveren van gegevens over indicaties en plaatsingen op één peildatum, kunnen vanaf 2020 eenduidige realisatiecijfers worden gepresenteerd, ook op Parkstadniveau.

³ Bereik Beekdaelen afkomstig uit gemeentelijke rapportage aan Inspectie v.h. Onderwijs 2019. Er waren 86 aanmeldingen en 43 plaatsingen. Dit is overigens het laatste jaar dat de inspectie nog werkte met de peildatum 1 oktober.

⁴ Zie voor het vergelijken van gegevens de heat map op https://dashboards.cbs.nl/v1/onderwijskansen_180543/ NB: De hier opgenomen cijfers betreffen het jaar 2017 en uitsluitend de kinderen die aan de (smallere) landelijke definitie van doelgroepkinderen voldoen.

⁵ Gegevens zijn afkomstig uit de in de gemeente gehanteerde peutermonitor.

⁶ Gegevens zijn afkomstig uit de in de gemeente gehanteerde peutermonitor en het overzicht zoals aangeleverd door de VVE-scholen.

⁷ Gegevens zijn afkomstig uit het overzicht zoals aangeleverd door de VVE-scholen (gebaseerd op hun observatiesysteem).

⁸ Gegevens zijn afkomstig uit het overzicht zoals aangeleverd door de VVE-scholen (gebaseerd op hun observatiesysteem).

⁹ Gegevens zijn afkomstig uit rapportage uit koppeloverleggen in VVE-netwerk

¹⁰ Gegevens zijn afkomstig uit rapportage uit koppeloverleggen in VVE-netwerk

¹¹ Daar waar in het verleden opbrengstnormen en resultaatafspraken veelal gebaseerd werden op Cito-toetsen die af werden genomen bij kleuters, laten we die in onze regio nu los als meetinstrument opbrengst VVE. Deze keuze kan niet los worden gezien van het landelijke besluit om Cito-toetsen voor kleuters af te schaffen (de Cito toetsen worden niet meer bijgewerkt/geactualiseerd) Het is aan scholen en kinderopvangorganisaties zelf om te bepalen of ze de oude Cito-toetsen nog op een andere wijze willen blijven inzetten in hun organisatie.

¹² Zie voor het nu actuele onderzoekskader:

<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/onderzoekskaders/documenten/rapporten/2019/06/06/onderzoekskader-2017-po-en-vve>

¹³ www.landelijkregisterkinderopvang.nl

¹⁴ Een integraal VVE-programma dat door Sardes of het Nederlands Jeugdinstituut is beoordeeld. Zie www.nji.nl.

¹⁵ Gegevens zijn afkomstig uit de in de gemeente gehanteerde VVE-monitor.

¹⁶ De gegevens zijn afkomstig uit tellingen van de JGZ in voormalig Schinnen, Nuth en Onderbanken.

¹⁷ Binnen het nieuwe peuterstelsel, waarin ouders al dan niet recht hebben op kinderopvangtoeslag, is het van belang dat er een duidelijke splitsing wordt aangebracht in kosten die voor VVE worden gemaakt en kosten die voor reguliere opvang gaan gelden. Dit om te voorkomen dat ouders kinderopvangtoeslag verkeerd aanvragen en achteraf mogelijk teveel ontvangen kinderopvangtoeslag terug moeten betalen.